

Development of a structural model of sports identity in taekwondo athletes of West Azerbaijan province

Nabi Allah Mutallebi¹, Mohammad Rahim Najafzadeh^{2}, Jafar Barghi Moghadam³, Hamid Jananii⁴*
(Received date: 2023/00/00 - Accepted date: 2023/00/00)

Abstract:

Sports identity is a type of social identity that refers to the belonging of a group of athletes to a specific discipline. Sports identities are a valuable part of a person's feeling. A strong sports identity can cause the motivation and discipline necessary for an athlete's continuous attendance in training as well as success at high levels of sports. The statistical population includes taekwondo athletes of West Azarbaijan province with at least 2 years of experience in the provincial league, which included 2100 people based on the documented statistics of the General Directorate of Sports and Youth of West Azarbaijan province. The sample size was calculated based on Cochran's 324 formula and selected based on simple random sampling. The data collection tool was a researcher-made questionnaire, which was confirmed based on the criteria of Fornell and Larcker, the divergent validity of the questionnaires; Also, composite reliability (Dillon-Goldstein coefficient) was acceptable. SPSS and SmartPLS software were used for data analysis. The results showed that the effect of identification with the sports team (with a regression coefficient of 0.30 and a critical ratio of 18.48) , technical sports identity (with a regression coefficient of 0.36 and a critical ratio of 2.00) , social sports identity (with a regression coefficient of 27 0.0 and critical ratio 19.22) and sports moral identity (regression coefficient 0.30 and critical ratio 2.38) which are outside the range of ± 1.96 and also due to obtaining a significance level smaller than 0.05 , is positive and significant on sports identity in taekwondo athletes of West Azarbaijan province. The GOF coefficient indicates a strong general fit of the model.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

¹: PhD student in physical education, Islamic Azad University, Tabriz branch, Tabriz, Iran.

²: Assistant Professor, Department of Physical Education, Islamic Azad University, Tabriz Branch, Tabriz, Iran (corresponding author). Fhatami2010@gmail.com

³: Assistant Professor, Department of Physical Education, Islamic Azad University, Tabriz Branch, Tabriz, Iran.

⁴: Assistant Professor, Department of Physical Education, Islamic Azad University, Tabriz Branch, Tabriz, Iran.

Key words: sports identity, taekwondo players, West Azerbaijan

تدوین مدل ساختاری هویت ورزشی در تکواندوکاران استان آذربایجان غربی

نبی اله مطلبی^۱، محمدرحیم نجف زاده^۲، جعفر برقی مقدم^۳، حمید جنانی^۴

(تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۰/۰۰ - تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۰/۰۰)

چکیده:

هویت ورزشی نوعی هویت اجتماعی است که از تعلق گروهی از ورزشکاران به رشته خاص حکایت دارد. هویت‌های ورزشی جزء ارزشمندی از احساس فرد هستند. هویت ورزشی قوی می‌تواند موجب انگیزش و نظم لازم جهت حضور مداوم ورزشکار در تمرین‌ها و همچنین موفقیت در سطوح عالی ورزشی شود. هدف پژوهش حاضر تدوین مدل ساختاری هویت ورزشی در تکواندوکاران استان آذربایجان غربی بود. جامعه آماری شامل ورزشکاران تکواندوکار استان آذربایجان غربی با سابقه حداقل ۲ سال فعالیت در لیگ استانی است، که بر اساس آمار مستند اداره کل ورزش و جوانان استان آذربایجان غربی شامل ۲۱۰۰ نفر شد. حجم نمونه بر اساس فرمول کوکران ۳۲۴ محاسبه و بر اساس نمونه گیری تصادفی ساده گزینش شد. ابزار جمع آوری اطلاعات پرسشنامه محقق ساخته است که بر اساس معیار فورنل و لارکر روایی و اگر پرسشنامه‌ها مورد تایید قرار گرفت؛ همچنین پایایی ترکیبی (ضریب دیلون- گلدشتاین) قابل قبول بود. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار اسپاس اس و اسمارت پی ال اس استفاده شد. نتایج نشان داد که تأثیر هویت‌یابی با تیم ورزشی (با ضریب رگرسیونی ۰/۳۰ و نسبت بحرانی ۱۸/۴۸)، هویت فنی ورزشی (با ضریب رگرسیونی ۰/۳۶ و نسبت بحرانی ۲/۰۰)، هویت اجتماعی ورزشی (با ضریب رگرسیونی ۰/۲۷ و نسبت بحرانی ۱۹/۲۲) و هویت اخلاقی ورزشی (ضریب رگرسیونی ۰/۳۰ و نسبت بحرانی ۲/۳۸) که خارج از بازه $\pm 1/96$ قرار دارند و همچنین بنابر کسب سطح معناداری کوچکتر از ۰/۰۵، بر هویت ورزشی در تکواندوکاران استان آذربایجان غربی مثبت و معنا دار است. ضریب GOF، حاکی از برازش کلی قوی مدل می‌باشد.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

^۱ دانشجوی دکتری تربیت بدنی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز، تبریز، ایران.

^۲ استادیار گروه تربیت بدنی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز، تبریز، ایران (نویسنده مسئول).

Fhatami2010@gmail.com

^۳ استادیار گروه تربیت بدنی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز، تبریز، ایران.

^۴ استادیار گروه تربیت بدنی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز، تبریز، ایران.

واژگان کلیدی: هویت ورزشی، نکواندوکاران، آذربایجان غربی

مقدمه

مفهوم هویت از دهه ۱۹۹۰ به بعد مورد توجه جامعه روانشناسی ورزش قرار گرفت (ابنک^۱ و دیگران، ۲۰۲۰). هویت ورزشی^۲ بخش مهمی از فرهنگ ورزشی است که با مؤلفه‌های متعددی از نحوه ارتباط یک فرد با ورزش خود مرتبط است (ادیسون^۳ و دیگران، ۲۰۲۱). اشاره شده است که ورزشکاران با هویت ورزشی قوی اهداف ورزشی خاصی را تعیین می‌کنند. تعیین هدف به آنها انگیزه ادامه تمرینات را می‌دهد و به آنها کمک می‌کند تا خود را به عنوان ورزشکار معرفی کنند (پوچر و تاممینن^۴، ۲۰۱۷). هویت ورزشی یک نقش اجتماعی است که تحت تأثیر والدین/سرپرستان، دوستان، هم تیمی‌ها و مربیان قرار می‌گیرد (کندی^۵، ۲۰۲۱).

بر اساس شرایط، افراد ممکن است هویت خود را در طول زمان در پاسخ به نقش و نیازهای مرتبط با وظیفه‌شان تغییر دهند و همچنین تعیین کنند که چگونه باید در یک موقعیت خاص احساس یا رفتار کنند (ون رنس^۶ و دیگران، ۲۰۱۹). بر اساس این گزاره‌ها، جونز و مک ایون^۷ (۲۰۰۰) مدل ابعاد چندگانه هویت هویت را توسعه دادند که چارچوبی را برای مطالعه هویت ورزشکاران حرفه‌ای دوگانه از دیدگاه چند بعدی ارائه می‌دهد. بر اساس این مدل، هر بعد از هویت نیاز به بررسی در رابطه با سایر ابعاد هویت دارد. این مدل ابعاد هویت را به عنوان حلقه‌های به هم پیوسته نشان می‌دهد، که نشان می‌دهد چگونه «هیچ بُعدی را نمی‌توان به تنهایی درک کرد و فقط در رابطه با ابعاد دیگر قابل درک است». (الیزا^۸ و دیگران، ۲۰۲۲). هویت توسط اریکسون^۹ (۱۹۶۸) به عنوان فرایند سازمانی تعریف شده است که نحوه عملکرد افراد و رفتارشان با جهان اطراف آن‌ها را به هم متصل می‌کند. با گسترش مفهوم هویت ورزشی، برور و همکاران^{۱۰} (۱۹۹۰) مقیاس سنجش هویت ورزشی را برای ارزیابی قدرت و اختصاصی بودن نقش ورزشی توسعه دادند. بررسی‌های بعدی ساختار هویت ورزشی و مقیاس سنجش هویت ورزشی سه عامل ویژه از هویت ورزشی را شناسایی کرد: هویت اجتماعی^{۱۱}، منحصربه‌فرد بودن^{۱۲} و تأثیرپذیری منفی^{۱۳}. هویت

¹ . Eubank

² . Athletic Identity

³ . Edison

⁴ . Poucher & Tamminen

⁵ . Kennedy

⁶ . van Rens

⁷ . Jones & McEwen

⁸ . Albouza

⁹ Ericsson

¹⁰ Breuer- van raalte- Linder

¹¹ Social Identity

¹² Exclusivity

¹³ Negative Affectivity

اجتماعی درجه‌ای است که ورزشکار خودش را به عنوان یک ورزشکار در چشم دیگران می‌بیند. منحصر بودن درجه‌ای است که هویت ورزشی افراد خود پنداری دیگران را شامل می‌شود که منجر به خود انگارهٔ منحصر به فرد به عنوان یک ورزشکار می‌شود. تأثیرپذیری منفی اندازه‌ای است که افراد از عملکرد ضعیف یا عدم توانایی برای انجام نقش ورزشی‌شان نگران‌اند. اگرچه مقیاس سنجش هویت ورزشی می‌تواند برای ایجاد خرده مقیاس‌های هویت ورزشی استفاده شود، محققان هنوز ساختار هویت ورزشی را بررسی می‌کنند. افراد خود هویتی چندبعدی دارند که نحوه‌ی مشاهدهٔ خودشان در موقعیت‌های متفاوت را هدایت، گسترش و توسعه می‌دهد. هویت ورزشی به حدودی که افراد در زندگی‌شان، نقش ورزشی‌شان را می‌شناسند و به حدودی که آن‌ها خودشان را به عنوان ورزشکار می‌بینند اشاره دارد بنابراین افرادی که دارای سطح بالای هویت ورزشی هستند اطلاعات را از دیدگاه ورزشکار تفسیر می‌کنند (برور و همکاران، ۲۰۱۲).

هویت ورزشی قوی می‌تواند انگیزش مورد نیاز جهت حضور مداوم و منظم ورزشکار در تمرینات و همچنین موفقیت در سطوح عالی ورزشی را منجر شود این امر می‌تواند مبین این موضوع باشد که هویت ورزشی قوی، دارای تأثیرات مثبت در عملکرد و موفقیت ورزشی، سالمی، آمادگی و عزت نفس ورزشکار است (صفایی و همکاران، ۱۴۰۰). هویت‌های ورزشی جزء ارزشمندی از احساس فرد هستند اما خطراتی نیز به همراه دارند. هنگامی که ورزشکاران دارای هویت‌های ورزشی قوی، با پایان ناگهانی حرفه‌ای (مثلاً آسیب دیدگی) مواجه می‌شوند، تمایل دارند از هویت ورزشی خود جدا شوند و احساس فقدان همراهی را تجربه می‌کنند که خطر افسردگی را افزایش می‌دهد (گراوپنسپرگر^۱ و دیگران، ۲۰۲۰).

هویت ورزشی نوعی هویت اجتماعی است که از تعلق گروهی از ورزشکاران به رشته خاص حکایت دارد؛ از این رو، پیروزی تیم‌های ورزشی یا ورزشکاران در سطوح جهانی و ملی، بازنمایی هویت اجتماعی و ملی و ورزشی نیز است (پالرمو و رانکورت^۲، ۲۰۱۹). ماهیت ورزش پدیده‌ای اجتماعی بوده که مشارکت و همکاری در آن تعیین کننده است؛ شبکه اجتماعی تشکیل شده بین ورزشکاران در تیم موجب گسترش حس تعلق اجتماعی و همزادپنداری بین آنها می‌شود. در واقع ورزشکار خودش را از لحاظ اجتماعی و فرهنگی به جمع و موفقیت‌ها و شکست‌هایشان وابسته می‌داند و نیز موجب ارزیابی مثبت درقبال گروه یا تیم شده و ایجاد دلبستگی می‌کند. در نهایت، هماهنگی در رفتارها و مشارکت جدی و فعال را به نفع گروه به همراه دارد (ویمنت^۳ و دیگران، ۲۰۱۹).

چزلاک^۴ (۲۰۰۴) در بررسی و تحقیقات جامع، هویت ورزشی را شامل مؤلفه‌های بیرونی و درونی می‌داند. مؤلفه‌های بیرونی هویت ورزشی شامل انحصارگرایی و هویت اجتماعی بوده که به واسطه گروه‌های درون جامعه (خانواده، دوستان، مربیان، معلمان) و زمینه‌ها (تحصیل، ورزش، مذهب)، با میزان تأثیر جامعه بر فرد مرتبط هستند. مؤلفه‌های درونی از هویت خود و تأثیرپذیری منفی و تأثیرپذیری مثبت

¹ . Graupensperger

² . Palermo & Rancourt

³ . Wayment

⁴ . Cieslak

تشکیل شده است و به درجه تأثیرپذیری ادراکات فردی، مانند ارزیابی و تفسیر نقش ورزشکاری اطلاق می‌شود. هویت ورزشی قوی می‌تواند موجب انگیزش و نظم لازم جهت حضور مداوم ورزشکار در تمرین‌ها و همچنین موفقیت در سطوح عالی ورزشی شود. این امر مبین آن است که هویت ورزشی قوی، دارای تأثیرهای مثبت بر عملکرد ورزشی، سلامت، آمادگی و عزت‌نفس ورزشکار است. همچنین هویت ورزشی بیشتر، سطوح بهتری از تصمیم‌گیری شغلی و خودکارآمدی و خوش‌بینی را در آینده برای ورزشکار به همراه دارد (هوارد و بورگلا، ۲۰۱۸). در این راستا، گودرزی و سورکیلا^۱ (۲۰۲۰) شاخص‌های اصلی هویت ورزشکاران را در سه بُعد هویت دوگانه، هویت متغیر و هویت ورزشی مدلسازی کردند. خواجه افلاطون و همکاران (۱۳۹۹) چهار دسته عوامل تیمی، فنی، فردی و خانوادگی- دوستان را شناسایی و نشان دادند که تمامی عوامل شناسایی شده بر هویت حرفه‌ای ورزشکاران تیم‌های ملی تأثیری معنادار دارد. در این میان، میزان تأثیر عوامل فردی در جهت هویت حرفه‌ای ورزشکاران تیم‌های ملی بیش از سایر عوامل است.

هویت نشان دهنده خود طبقه‌بندی فرد به نقشی خاص است. در واقع هویت ورزشی باعث می‌شود که ورزشکار به دلیل قبول نقش ورزشکاری در جامعه قوانین شخصی و استانداردهای رفتاری خاص را برای مانند ورزش اتحاد کند. لذا این امر باعث می‌شود ورزشکار نسبت به استانداردهای رفتاری خود تعهد داشته باشد و این تعهد منجر به ایجاد هویت در ورزشکار می‌شود که می‌تواند جنبه‌های مثبت و منفی را به همراه داشته باشد. وقتی که ورزشکار بتواند در چارچوب آن استانداردها فعالیت کند، احساسات مثبت را ایجاد می‌کند و وقتی نتواند به آن استانداردها پایبند باشد می‌تواند احساسات منفی ایجاد کند. از سوی دیگر، با توجه به اینکه برای ورزشکاران داخل کشور همچنان الگویی مشخصی از هویت ورزشی با توجه به شرایط روحی و روانی و فرهنگی ورزشکاران ایرانی وجود ندارد از یکسو یک خلاء تحقیقاتی در حوزه آکادمیک احساس می‌شود و از سوی دیگر این ابهام در رابطه با ورزشکاران و به ویژه ورزشکاران رشته تکواندو به عنوان یک رشته ورزشی پرفشار و پرتنش همچنان باقی مانده است که هویت این ورزشکاران تا چه اندازه است. چه عواملی می‌توانند به عنوان شاخص‌های هویتی در ایجاد هویت ورزشکاران موثر باشند و ورزشکاران را به عنوان یک فرد ورزشکار در جنبه‌های مختلف زندگی و جامعه به عنوان یک ورزشکار نشان دهد. لذا پژوهش حاضر به دنبال پاسخ به این سوال است که مدل هویت ورزشی در تکواندوکاران استان آذربایجان غربی چگونه است؟

روش‌شناسی پژوهش:

پژوهش حاضر پژوهشی توصیفی از نوع همبستگی و مبتنی بر مدلسازی معادلات ساختاری است و از لحاظ هدف نیز جزء تحقیقات کاربردی محسوب می‌شود. داده‌های این تحقیق به صورت میدانی و با

¹ . Howard & Borgella

² . Goodarzi, Sorkkila

استفاده از پرسش‌نامه گردآوری شد. برای بررسی پایایی پرسشنامه از روایی همگرا و برای بررسی روایی واگرا از معیار فورنل و لاگر استفاده شد.

جامعه آماری این تحقیق را تمامی ورزشکاران تکواندوکار استان آذربایجان غربی که سابقه حداقل ۲ سال فعالیت در لیگ استانی را دارند، تشکیل داد که بر اساس امار مستند اداره ورزش و جوانان استان آذربایجان غربی در سال (۱۴۰۱) برابر با ۲۱۰۰ نفر است. تعداد نمونه آماری بر اساس فرمول کوکران برابر با ۳۲۴ نفر و به صورت تصادفی ساده در نظر گرفته شد. در این تحقیق از یک پرسشنامه محقق ساخته استفاده شد که شامل ۳۲ سوال بود که شرکت کنندگان از طریق لیکرت ۵ درجه‌ای از ۱ (کاملاً مخالفم) تا ۵ (کاملاً موافقم) به گویه‌ها پاسخ دادند. برای تجزیه و تحلیل داده‌های توصیفی از روش آماری توصیفی استفاده شد و از این طریق فراوانی، درصد، محاسبه شد. جهت تعیین طبیعی بودن توزیع داده‌ها از شاخص چولگی و کشیدگی و مدلسازی معادلات ساختاری استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار اسپس-اس و اسمارت پی ال اس نسخه ۳ استفاده شد.

یافته‌های پژوهش:

از لحاظ ویژگی‌های جمعیت‌شناختی از نظر وضعیت سنی بیشترین فراوانی به تعداد ۱۳۸ نفر به دامنه سنی ۲۰ تا ۲۵ سال و کمترین فراوانی به تعداد ۳۴ نفر به دامنه سنی بالاتر از ۳۵ سال تعلق داشت. از لحاظ وضعیت جنسیت، از بین افراد نمونه تعداد ۱۱۴ نفر زن (حدود ۳۸ درصد) و تعداد ۲۱۰ نفر مرد (حدود ۶۲ درصد) متاهل بودند. از لحاظ وضعیت تحصیلی، بیشترین فراوانی به تعداد ۲۵۹ نفر دارای مدرک کارشناسی و کمترین فراوانی به تعداد ۴ نفر دکتری بودند.

براین اساس طبق جدول یک می‌توان مشاهده کرد که پرسشنامه‌های تحقیق به ترتیب دارای واریانس ۰/۵۲، ۰/۶۴، ۰/۷۳، ۰/۵۸، ۰/۶۳ و ۰/۶۳ می‌باشد و از وضعیت مطلوبی برخوردار می‌باشد. همچنین، پایایی ترکیبی (ضریب دیلون - گلدشتاین) نیز به ترتیب ۰/۷۶، ۰/۸۴، ۰/۸۹، ۰/۸۹، ۰/۸۴ و ۰/۸۴ به دست آمد که از ملاک ۰/۷۰ بالاتر می‌باشد که نشان دهنده قابل قبول بودن آن می‌باشد. همچنین، پایایی پرسشنامه‌ها نیز به ترتیب ۰/۷۳، ۰/۷۲، ۰/۸۱، ۰/۸۶ و ۰/۷۱ به دست آمد که حاکی از مطلوب بودن آن‌ها می‌باشد.

جدول (۱) وضعیت روایی همگرا و پایایی پرسشنامه‌ها

سازه‌ها	آلفای کرونباخ	rho_A	پایایی ترکیبی	میانگین واریانس (مستخرج AVE)
هویت اجتماعی ورزشی	۰/۷۳۹	۰/۵۵۱	۰/۷۶۴	۰/۵۲۱
هویت اخلاقی	۰/۷۲۷	۰/۷۲۸	۰/۸۴۶	۰/۶۴۷
هویت فنی ورزشی	۰/۸۱۷	۰/۸۲۰	۰/۸۹۱	۰/۷۳۲
هویت ورزشی	۰/۸۶۴	۰/۸۷۱	۰/۸۹۲	۰/۵۸۲
هویت یابی با تیم ورزشی	۰/۷۱۸	۰/۷۱۹	۰/۸۴۱	۰/۶۳۹

همچنین برای بررسی برازش مدل از شاخص GOF استفاده می‌شود. برای بدست آوردن برازش مدل در ابتدا باید مقدار اشتراکی متغیر وابسته (هویت ورزشی) را (۰/۵۸۲) و سپس مقدار ضریب تعیین متغیر وابسته (هویت ورزشی) (۰/۹۷۵) را در نظر گرفت و سپس این مقادیر را در فرمول زیر گذاشت.

$$GOF = \sqrt{\text{Communality} \times R\text{square}}$$

$$GOF = \sqrt{0.582 \times 0.975} =$$

$$GOF = \sqrt{0.567}$$

$$GOF = 0.752$$

در نتیجه مقدار شاخص GOF برابر است با ۰/۷۵۲ که این عدد با توجه به سه مقدار ۰/۰۱، ۰/۲۵، و ۰/۴۱ به عنوان مقادیر ضعیف، متوسط و قوی برای GOF، حاکی از برازش کلی قوی می‌باشد.

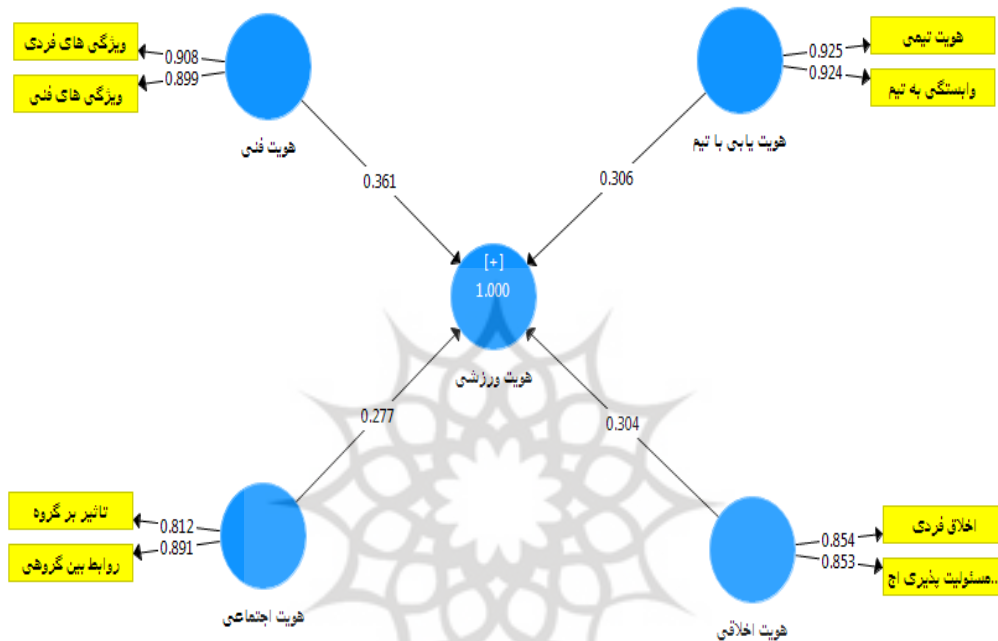
نتایج جدول دو وزن‌های رگرسیونی استاندارد شده مدل را نشان می‌دهد. براساس نتایج، می‌توان گفت با توجه به ضریب رگرسیونی ۰/۲۴ و نسبت بحرانی ۱۲/۸۵ که خارج از بازه $\pm ۱/۹۶$ قرار دارد (بر اساس قاعده خطای پنج درصد در ناحیه رد فرض صفر برای مقادیر خارج بازه ۱/۹۶ تا -۱/۹۶ هر پارامتر مدل) و همچنین سطح معناداری کوچکتر از ۰/۰۵ هویت‌یابی با تیم ورزشی بر هویت ورزشی ورزشکاران تکواندوکار استان آذربایجان غربی تاثیر مثبت معناداری دارد. همچنین، هویت فنی ورزشی با ضریب رگرسیونی ۰/۴۹ و نسبت بحرانی ۲۶/۵۸ که خارج از بازه $\pm ۱/۹۶$ قرار دارد (بر اساس قاعده خطای پنج درصد در ناحیه رد فرض صفر برای مقادیر خارج بازه ۱/۹۶ تا -۱/۹۶ هر پارامتر مدل) و همچنین سطح معناداری کوچکتر از ۰/۰۵ بر هویت ورزشی ورزشکاران تکواندوکار استان آذربایجان غربی تاثیر مثبت معناداری دارد. علاوه بر این، هویت اجتماعی ورزشی با ضریب رگرسیونی ۰/۱۹ و نسبت بحرانی ۹/۳۳ که خارج از بازه $\pm ۱/۹۶$ قرار دارد (بر اساس قاعده خطای پنج درصد در ناحیه رد فرض صفر برای مقادیر خارج بازه ۱/۹۶ تا -۱/۹۶ هر پارامتر مدل) و همچنین سطح معناداری کوچکتر از ۰/۰۵ بر هویت ورزشی ورزشکاران تکواندوکار استان آذربایجان غربی تاثیر مثبت معناداری دارد. هویت اخلاقی نیز با ضریب رگرسیونی ۰/۲۰ و نسبت بحرانی ۹/۷۲ و همچنین سطح معناداری کوچکتر از ۰/۰۵ بر هویت ورزشی ورزشکاران تکواندوکار استان آذربایجان غربی تاثیر مثبت معناداری دارد.

جدول (۲) ضرایب رگرسیونی

نتیجه	سطح معنی-داری	آماره تی	ضرایب رگرسیونی	متغیرهای تحقیق
تایید	۰/۰۰۱	۱۲/۸۵۳	۰/۲۴۹	هویت‌یابی با تیم ورزشی <--- هویت ورزشی
تایید	۰/۰۰۱	۲۶/۵۸۲	۰/۴۹۵	هویت فنی ورزشی <--- هویت ورزشی
تایید	۰/۰۰۱	۹/۳۳۶	۰/۱۹۴	هویت اجتماعی ورزشی <--- هویت ورزشی
تایید	۰/۰۰۱	۹/۷۲۸	۰/۲۰۰	هویت اخلاقی <--- هویت ورزشی

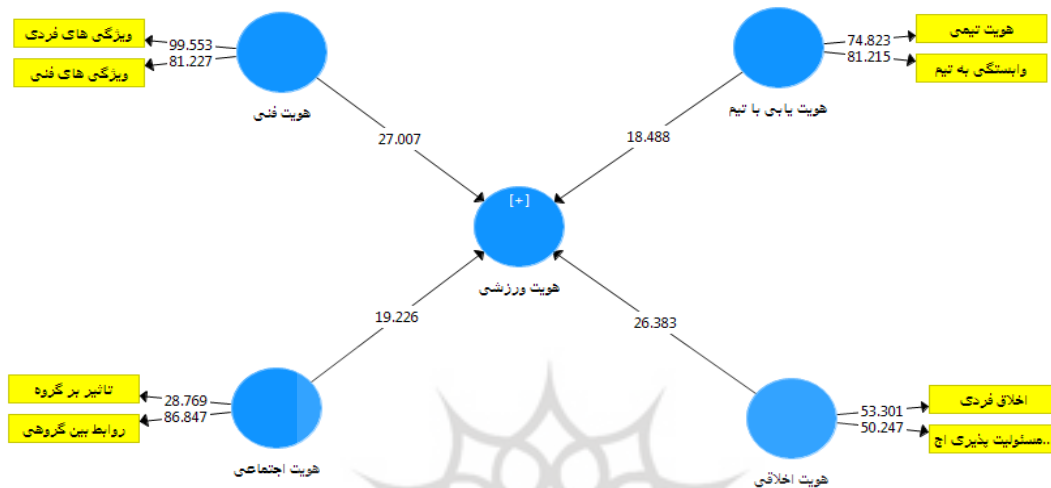

شکل ۱: مدل در حالت تخمین ضرایب استاندارد

شکل ۱: مدل در حالت تخمین ضرایب استاندارد

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

شکل (۲) مدل برآورد آماره‌تی

بحث و نتیجه‌گیری:

هدف کلی پژوهش حاضر مدل‌سازی عوامل موثر بر هویت ورزشی در تکواندوکاران استان آذربایجان غربی بود.

یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که هویت‌یابی با تیم ورزشی بر هویت ورزشی در تکواندوکاران استان آذربایجان غربی تاثیر مثبت معناداری دارد. ساتن و همکاران (۲۰۰۱) اذعان داشتند که هویت تیمی تحت تاثیر تعهد شخصی فرد و درگیری احساسی و وابستگی عاطفی وی با یک تیم ورزشی است که جنبه‌های روان‌شناختی و رفتاری را در هم می‌آمیزد. هویت‌یابی با تیم ورزشی به عنوان سطح ارتباط روانشناختی یک فرد با یک نهاد ورزشی یا تیم تعریف می‌شود (کلارک^۱ و دیگران، ۲۰۲۲). به اعتقاد وان (۲۰۰۱) شروع هویت‌یابی تیمی به عنوان لحظه‌ای است که یک فرد این شناخت را ایجاد می‌کند که از یک تیم حمایت و پیروی می‌کند. لاک^۲ و همکاران (۲۰۱۴) عوامل مختلفی را برای توسعه هویت‌یابی با تیم ورزشی در افراد بر شمرده است، مانند مکان تیم، تاریخچه، ورزشکاران در تیم، یا سایر سازه‌هایی که افراد نیز با آنها هویت می‌شوند. هویت نشان دهنده خود طبقه بندی فرد به نقشی خاص است. این فرآیند به توسعه قوانین شخصی و استانداردهای رفتار با یک رفتار خاص، مانند ورزش کمک می‌کند. به این ترتیب، مکانیسم مرکزی که رفتار را حفظ می‌کند، به یک دستورالعمل حول استاندارد هویت تبدیل می‌شود. هویت ورزشی به درجه‌ای اشاره دارد که یک فرد خود را به عنوان یک "ورزشکار" یا کسی که برای ورزش ارزش قائل

^۱ . Clarke

^۲ . Lock

است و به طور منظم درگیر آن است، شناسایی می‌کند (ستراچان و دیگران، ۲۰۱۳). اختلاف بین هویت ورزشی فرد و موقعیت فعلی (به عنوان مثال، عدم فعالیت بدنی) می‌تواند احساسات منفی ایجاد کند، که برای ایجاد انگیزه در فرد برای از بین بردن شکاف بین رفتار فعلی و استاندارد هویت مطلوب است (برکه، ۲۰۱۶). در اصل، هویت یک سیستم خودتنظیمی بازتابی از تداوم/ثبات رفتاری است. هویت ورزش به دلیل رابطه متقابل بین هویت‌های نقش و رفتار به عنوان یک سازه مهم برای ارتقای ورزش ظاهر شده است (لو و دیگران، ۲۰۲۱). در این راستا، گودرزی و سورکیلا (۲۰۲۰) شاخص‌های اصلی هویت ورزشکاران را در سه بُعد هویت دوگانه، هویت متغیر و هویت ورزشی مدلسازی کردند. خواجه افلاطون (۱۳۹۹) چهار دسته عوامل تیمی، فنی، فردی و خانوادگی- دوستان را شناسایی و نشان دادند که تمامی عوامل شناسایی شده بر هویت حرفه‌ای ورزشکاران تیم‌های ملی تأثیری معنادار دارد. بنابراین، یافته‌های این بخش از پژوهش با نتایج تحقیق گودرزی و سورکیلا (۲۰۲۰) و خواجه افلاطون (۱۳۹۹) همسو است.

نتایج دیگر این تحقیق نشان داد که هویت فنی ورزشی بر هویت ورزشی در تکواندوکاران استان آذربایجان غربی تأثیر مثبت معناداری دارد. هویت حرفه‌ای ابزاری راهبردی برای رسیدن به هدف‌ها و چشم-اندازهاست. هویت حرفه‌ای مربوط به تجربه‌ها و ایده‌هایی است که اعضا به طور کلی از سازمان دارند (حول و کلوک^۱، ۲۰۱۵). هویت حرفه‌ای رابطه‌ای شناختی است و از نظر آنها این رابطه زمانی ایجاد می‌شود که فرد در جایگاه فردی ویژگی‌هایی مشابه با افراد موجود در سازمان داشته باشد. هویت حرفه‌ای مفهومی است که برای توصیف رابطه فرد با محیط شغلی خود به کار می‌رود (خواجه افلاطون و همکاران، ۱۳۹۹). بر این اساس، چنین به نظر می‌رسد که از دیدگاه تکواندوکاران استان آذربایجان غربی به دلیل رابطه‌ای که آن‌ها با شغل‌شان یعنی تکواندو برقرار کرده‌اند و خودشان را به عنوان یک تکواندوکار هم سطح با سایر تکواندوکاران قرار می‌دهند و از این طریق منجر به بهبود هویت ورزشی‌شان می‌شوند. از طرفی، برور و همکاران هویتی فردی یا به عبارتی دیگر منحصر بودن را درجه‌ای می‌داند که هویت ورزشی افراد خود پنداری دیگران را شامل می‌شود که منجر به خود انگاره منحصربه‌فرد به عنوان یک ورزشکار می‌شود. در این راستا، گودرزی و سورکیلا (۲۰۲۰) شاخص‌های اصلی هویت ورزشکاران را در سه بُعد هویت دوگانه، هویت متغیر و هویت ورزشی مدلسازی کردند. خواجه افلاطون (۱۳۹۹) چهار دسته عوامل تیمی، فنی، فردی و خانوادگی- دوستان را شناسایی و نشان دادند که تمامی عوامل شناسایی شده بر هویت حرفه‌ای ورزشکاران تیم‌های ملی تأثیری معنادار دارد. بنابراین، یافته‌های این بخش از پژوهش با نتایج تحقیق گودرزی و سورکیلا (۲۰۲۰) و خواجه افلاطون (۱۳۹۹) همسو است.

نتایج دیگر این تحقیق نشان داد که هویت اجتماعی ورزشی بر هویت ورزشی در تکواندوکاران استان آذربایجان غربی تأثیر مثبت معناداری دارد. از دیدگاه برور و همکاران (۱۹۹۳) هویت اجتماعی درجه‌ای است که ورزشکار خودش را به عنوان یک ورزشکار در چشم دیگران می‌بیند. ماهیت ورزش پدیده‌ای اجتماعی بوده که مشارکت و همکاری در آن تعیین کننده است؛ شبکه اجتماعی تشکیل شده بین

¹ . Houle & Kluck

ورزشکاران در تیم موجب گسترش حس تعلق اجتماعی و همزادپنداری بین آنها می‌شود. در واقع ورزشکار خودش را از لحاظ اجتماعی و فرهنگی به جمع و موفقیت‌ها و شکست‌هایشان وابسته می‌داند و نیز موجب ارزیابی مثبت در قبال گروه یا تیم شده و ایجاد دلبستگی می‌کند. در نهایت، هماهنگی در رفتارها و مشارکت جدی و فعال را به نفع گروه به همراه دارد (ویمنت^۱ و دیگران، ۲۰۱۹). هویت ورزشی نوعی هویت اجتماعی است که از تعلق گروهی از ورزشکاران به رشته خاص حکایت دارد؛ از این رو، پیروزی تیم‌های ورزشی یا ورزشکاران در سطوح جهانی و ملی، بازنمایی هویت اجتماعی و ملی و ورزشی نیز است (پالرمو و رانکورت^۲، ۲۰۱۹). بر این اساس، تکواندوکاران شرکت کننده نیز در این تحقیق نسبت به این امر و مقوله تعلق اجتماعی ورزشکاران نسبت به شرایط و موقعیت اجتماعی توجه ویژه‌ای دارند و از دیدگاه آن‌ها توجه به این امر می‌تواند هویت ورزشی آن‌ها را بهبود بخشد. در این راستا، گودرزی و سورکیلا (۲۰۲۰) شاخص‌های اصلی هویت ورزشکاران را در سه بُعد هویت دوگانه، هویت متغیر و هویت ورزشی مدلسازی کردند. خواجه افلاطون (۱۳۹۹) چهار دسته عوامل تیمی، فنی، فردی و خانوادگی - دوستان را شناسایی و نشان دادند که تمامی عوامل شناسایی شده بر هویت حرفه‌ای ورزشکاران تیم‌های ملی تأثیری معنادار دارد. بنابراین، یافته‌های این بخش از پژوهش با نتایج تحقیق گودرزی و سورکیلا (۲۰۲۰) و خواجه افلاطون (۱۳۹۹) همسو است.

در نهایت، یافته‌های دیگر این تحقیق نشان داد که هویت اخلاقی ورزشی بر هویت ورزشی در تکواندوکاران استان آذربایجان غربی تأثیر مثبت معناداری دارد. در تبیین این یافته می‌توان چنین ادعان داشت که ضرورت اخلاقی بودن ورزش، نتیجه مستقیم قوانین و مقررات ورزشی نیست. هنگامی که از واژه‌هایی مانند بازی جوانمردانه، بازی منصفانه و یا گذشت و ایثار و رعایت اصول و ارزش‌های اخلاقی و انسانی در بازی‌ها و مسابقات ورزشی سخن به میان می‌آید، در حقیقت توجه به روح قوانین است و نه خود قوانین. در واقع از دیدگاه شرکت کنندگان در این تحقیق هر چه ورزشکاران در شرایط مسابقه و محیط ورزشی به مسائل اخلاقی توجه بیشتری داشته باشند و از طرفی دیگر نسبت به مسئولیت‌های اجتماعی‌شان در قبال افراد و گروه‌های مختلف جامعه توجه بیشتری داشته باشند این امر می‌تواند منجر به بهبود هویت ورزشی ورزشکاران شود. در این راستا، گودرزی و سورکیلا (۲۰۲۰) شاخص‌های اصلی هویت ورزشکاران را در سه بُعد هویت دوگانه، هویت متغیر و هویت ورزشی مدلسازی کردند. خواجه افلاطون (۱۳۹۹) چهار دسته عوامل تیمی، فنی، فردی و خانوادگی - دوستان را شناسایی و نشان دادند که تمامی عوامل شناسایی شده بر هویت حرفه‌ای ورزشکاران تیم‌های ملی تأثیری معنادار دارد. بنابراین، یافته‌های این بخش از پژوهش با نتایج تحقیق گودرزی و سورکیلا (۲۰۲۰) و خواجه افلاطون (۱۳۹۹) همسو است.

بر اساس یافته‌های حاصل از این تحقیق پیشنهاد می‌شود کمیته‌های فرهنگی فدراسیون تکواندو و به طور ویژه هیئت تکواندو استان آذربایجان غربی دوره‌های آموزشی و محتواهای آموزشی برای ورزشکاران تهیه

^۱ . Wayment

^۲ . Palermo & Rancourt

و آن‌ها را نسبت به تقویت هویت ورزشی ترغیب و تشویق نماید. علاوه بر این، الگوسازی ورزشکاران برجسته در این رشته می‌تواند به عنوان یکی از راهبردهایی برای توسعه هویت ورزشکاران باشد. همچنین به محققان پیشنهاد می‌شود در تحقیقی به اولویت‌بندی عوامل موثر بر هویت ورزشی ورزشکاران بپردازند. همچنین مقایسه عوامل موثر بر هویت ورزشی ورزشکاران زن و مرد می‌تواند بر توسعه الگوهایی بومی هویت ورزشی کمک کند.

10.30495/JSCC.2024.2001659

منابع

- خواجه افلاطون، صدیقه؛ بهلکه، طاهر؛ عسکری، اسراء؛ و فلاح، زین العابدین. (۱۳۹۹). بررسی عوامل موثر بر هویت حرفه‌ای ورزشکاران تیم‌های ملی. *مطالعات روان‌شناسی ورزشی*، ۳۳ (۹)، ۲۴-۳۵.
- صفایی، کریم؛ قدیمی، بهرام؛ آقایی، سعید؛ و کاشانی، مجید. (۱۴۰۰). تدوین مدل کمی‌الگوی فقدان هویت و منزلت اجتماعی در ورزشکاران حرفه‌ای میانسال. *مجله دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد*، ۶۴ (۲)، ۳۰۷۰-۳۰۸۳.
- Albouza, Youssef; Chazaud, Pierre; & Wach, Monique. (2022). Athletic identity, values and self-regulatory efficacy governing hypercompetitive attitudes. *Psychology of Sport and Exercise*, 58, 102079. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2021.102079>
- Brewer, B.W; Van Raalte, J. L; & Linder, D. E. (1993). Athletic identity: Hercules' muscles or Achilles heel?, 24 (2) , 237-254.
- Cieslak, Thomas. (2004). *Describing and measuring the athletic identity construct: Scale development and validation*. Ohio State University, Physical Activity and Educational Services.
- Clarke, Emma; Geurin, Andrea N.; & Burch, Lauren M. (2022). Team identification, motives, and behaviour: a comparative analysis of fans of men's and women's sport. *Managing Sport and Leisure*, 0 (0) , 1-24. <https://doi.org/10.1080/23750472.2022.2049455>
- Edison, Bianca; Rizzone, Katherine; & Christino, Melissa. (2021). ATHLETIC IDENTITY IN YOUTH ATHLETES: A SYSTEMATIC REVIEW. *Orthopaedic Journal of Sports Medicine*, 9 (7_suppl3) , 2325967121S00102. <https://doi.org/10.1177/2325967121S00102>
- Eubank, Martin; Ronkainen, Noora; & Tod, David. (2020). New Approaches to Identity in Sport. *Journal of Sport Psychology in Action*, 11 (4) , 215-218. <https://doi.org/10.1080/21520704.2020.1835134>
- Graupensperger, Scott; Benson, Alex J.; Kilmer, Jason R.; & Evans, M. Blair. (2020). Social (Un) distancing: Teammate Interactions, Athletic Identity, and Mental Health of Student-Athletes During the COVID-19 Pandemic. *Journal of Adolescent Health*, 67 (5) , 662-670. <https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2020.08.001>

10.30495/JSCC.2024.2001659

- Houle, James L. W.; & Kluck, Annette S. (2015). An Examination of the Relationship Between Athletic Identity and Career Maturity in Student-Athletes. *Journal of Clinical Sport Psychology*, 9 (1) , 24-40. <https://doi.org/10.1123/jcsp.2014-0027>
- Howard, Simon; & Borgella, Alex. (2018). “Sinking” or sinking?: Identity salience and shifts in Black women’s athletic performance. *Psychology of Sport and Exercise*, 39, 179-183. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2018.08.016>
- Kennedy, Anne. (2021). *An Examination of Student Athletic Identity and Coping with Non-Normative Transitions Out of Their Athletic Lifespan*. Ohio University.
- Lock, Daniel; Funk, Daniel C.; Doyle, Jason P.; & McDonald, Heath. (2014). Examining the Longitudinal Structure, Stability, and Dimensional Interrelationships of Team Identification. *Journal of Sport Management*, 28 (2) , 119-135. <https://doi.org/10.1123/jsm.2012-0191>
- Moazami-Goodarzi, Ali; Sorkkila, Matilda; Aunola, Kaisa; & Ryba, Tatiana V. (2020). Antecedents and Consequences of Student-Athletes’ Identity Profiles in Upper Secondary School. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 42 (2) , 132-142. <https://doi.org/10.1123/jsep.2019-0084>
- Palermo, Madeline; & Rancourt, Diana. (2019). An identity mis-match? The impact of self-reported competition level on the association between athletic identity and disordered eating behaviors. *Eating Behaviors*, 35, 101341. <https://doi.org/10.1016/j.eatbeh.2019.101341>
- Poucher, Z. A.; & Tamminen, Katherine A. (2017). Maintaining and managing athletic identity among elite athletes. *Revista de Psicologia del Deporte*, 26 (S4) , 63-67.
- SUTTON W.A.; MCDONALD M.A.; & MILNE G.R. (2001). CREATING AND FOSTERING FAN IDENTIFICATION IN PROFESSIONAL SPORTS. *SPORT MARKETING QUARTERLY*, 6 (1) , 15-22.
- van Rens, Fleur E.C.A.; Ashley, Rebecca A.; & Steele, Andrea R. (2019). Well-Being and Performance in Dual Careers: The Role of Academic and Athletic Identities. *The Sport Psychologist*, 33 (1) , 42-51. <https://doi.org/10.1123/tsp.2018-0026>

10.30495/JSCC.2024.2001659

- Wann, Daniel L.; Melnick, Merrill J.; Pease, Dale G.; & Russell, Gordon W. (2001). *Sport Fans: The Psychology and Social Impact of Spectators*. Routledge.
- Wayment, Heidi A.; Huffman, Ann H.; Lane, Taylor S.; & Lininger, Monica R. (2019). Relationship of athletic and academic identity to concussion reporting intentions. *Musculoskeletal Science and Practice*, 42, 186-192.
<https://doi.org/10.1016/j.msksp.2019.04.003>

